

Oponentský posudek diplomové práce

Evangelická teologická fakulta UK, Katedra religionistiky

Vypracovala: Bc. Irena Lukášová

Vedoucí práce: prof. Pavel Hošek, Ph.D.

Oponent: Matěj Hájek, Th.D.

Název práce: **Sekularizace. Srovnání českého a francouzského případu.**

I. Formální náležitosti

Kolegyně Lukášová předložila k obhajobě diplomovou práci s názvem „Sekularizace. Srovnání českého a francouzského případu.“ Název prozrazuje, že práce se zabývá společenským jevem sekularizace, a to z perspektivy sociologie náboženství. Práce byla odevzdána v řádném termínu a po formální stránce splňuje všechny náležitosti. Je opatřena přehledným obsahem, bibliografické údaje jsou vedeny jednotně a přesně, nechybí úplný seznam literatury a dalších zdrojů. Práce se vyznačuje nadstandartní jazykovou úrovní. Formulace jsou věcné, úsporné a obsažné. Text čtenáři dobře plyne před očima. Autorka se také téměř úplně vyvarovala gramatických omylů a překlepů. Tento pozorný přístup je třeba ocenit.

II. Struktura a metoda

Práce je členěna přehledně a srozumitelně. Jednotlivé kapitoly a oddíly na sebe logicky navazují a vytváří vhodnou metodickou strukturu. Kolegyně Lukášová nejprve vyjasňuje stěžejní pojem sekularizace (1. Sekularizace v moderní Evropě) a zasazuje jej do souvislostí dějinného vývoje v socio-kulturním kontextu moderního a post-moderního západu. Poté přistupuje ve dvou hlavních kapitolách (2. Příklad České republiky, 3. Příklad Francie) ke komparaci dvou případů, a sice české a francouzské varianty sekularizačního vývoje. Sekularizace je v obou případech popsána důkladně z perspektivy chronologické. Je ovšem pojednána nikoliv jako soliterní jev izolovaný od ostatních složek společenského vývoje, nýbrž jako součást komplexního kulturního pohybu. Obě srovnávací kapitoly vrcholí poměrně důkladným přehledem současného stavu žité religiozity v obou pojednávaných kulturních okruzích. Sekularizace je zde přitom vykreslena jako zásadní formativní faktor postoje dané společnosti k náboženství a její převažující spirituální praxe. To je také „ústřední jev“, který hodlá autorka práce zkoumat (str. 10).

Poněkud rozostřeně působí autorkou formulované badatelské cíle (str. 11). Na jednu stranu chce zkoumat příčiny sekularizace v západní Evropě. Dále pak chce prověřit specifika českého a francouzského případu vývoje religiozity do dnešní podoby. Chce se také zaměřit na rozdílnost i shody v obou případech. A pak si také klade navýsost vrstevnatou výzkumnou otázku, zda se dané země, „...oprostily...sekularizací od svých náboženských kořenů a přišly tak o svou historickou paměť?“ Chtělo by se říci, příliš mnoho zajců, badatelova smrt. Především poslední formulovaná badatelská otázka působí neukotveně a vágně.

Autorka nicméně postupuje metodicky korektně. Pracuje s tuzemskými i cizojazyčnými (francouzskými) zdroji a jejich výběr je adekvátní zkoumanému tématu. Opírá své závěry o několik stěžejních sociologických studií, což může být poněkud limitující. Šíře zdrojů je ovšem bezesporu dostatečná. Vlastní tvrzení autorka hojně podepírá evidencí z odborné literatury.

III. Obsah

Práce postihuje do dostačujících přehledových souvislostí jak fenomén sekularizace obecně (ten je výstižně vymezen oproti pojmu „sekularismus“, který nese mnohdy negativní hodnotící nádech – str. 14-15), tak jeho konkrétní kulturně lokalizované podoby v obou srovnávaných případech. V souladu s uznávanými sociologickými studii autorka staví evropský případ (a konkrétněji český a francouzský případ) do kontrastu s vývojem religiozity v jiných částech světa. Výstižně a obsažně popisuje zásadní dějinné momenty, které měly formující vliv na postoje a náboženskou praxi příslušníků daných kulturních okruhů.

Lze ještě poukázat na to, že místy se autorka odhodlává k negativnímu hodnocení sekularizace, aniž objasní dostatečně proč. (str. 61: „Nezbývá než dodat, do jaké situace jsme se po stu let od vzniku Československa dostali...“, str. 91-92: „...odmítnutím církevního křesťanství a snahou vytlačit náboženské z veřejného prostoru nedochází k vyřešení společenských problémů, natož k uspokojení duchovních potřeb obyvatel.“) Výjimečně se vyskytují i poněkud nepřesné, zastřené výroky (str. 9: „Sekularizace ...je proces, který život společnosti i jedinců zbavuje náboženského rozměru.“).

Přes zmíněné výhrady ovšem dochází autorka k ucelenému a cennému porovnání českého a francouzského vývoje religiozity. Takto specificky zaměřený srovnávací počín nebyl, pokud je mi známo, doposud učiněn. V tom spatřuji také hlavní přínos hodnocené studie.

IV. Hodnocení

Předložená práce má nadstandartní formální i obsahovou úroveň. Splňuje vrchovatě kvalifikační kritéria pro zdárnou obhajobu diplomové práce ve zvoleném oboru. Obsahovým zacílením i jeho zpracováním je relevantním příspěvkem do odborné debaty týkající se nanejvýš aktuálního společenského tématu. Autorka navíc prokázala schopnost ukotvené formulace myšlenek, systematické argumentace i myšlenkové syntézy. Zároveň s přihlédnutím ke jmenovaným nedostatkům navrhuji proto hodnocení

B.

Srdečně,

Matěj Hájek